

Forebygging av overgrep mot barn

oreleser Sigríður Björnsdóttir,

sigga@blattafram.is

sigridurbjornsdottir@gmail.com

Skrevet av Rita Nilsen, Stiftelsen Retretten

www.retretten.no

Dette er litt om kurset. Forelesningen gikk ut på hvordan vi som voksne kunne være med på å forebygge seksuelle overgrep mot barn. Hovedbudskapet gikk på at både vi som voksne og barn måtte styrkes igjennom økt kunnskap. Hun var veldig tydelig på at vi som voksne først og fremst måtte lære oss og tolke atferd og reaksjonene til barna fordi de ble "tause" på ulik måte når overgrepet hadde skjedd og barna måtte læres opp til å sette grenser vedrørende egen kropp. Vi fikk også vite at det ikke hjalp å advare barna våre mot de fremmede stygge mennene som snakket til dem i parken, for det var ikke der primært overgrepene skjedde. Seksuelle overgrep er nok mer utbredt enn hva vi aner og dette påvirker ikke bare barna og deres nærmeste, men også oss som samfunn. Derfor må vi som voksne, uavhengig om det er våre egne barn, barn i nær familie eller andres barn, bry oss. Vi må være lojale mot barna, slik jeg ser dette.

Hun kunne fortelle at 1 av 4 jenter og 1 av 6 gutter er utsatt for seksuelle overgrep, 90% blir begått av en kjent person, 60% utføres av et familiemedlem. Overgriperen kan være eldre eller det som kan sees på som noe eldre eller jevngamle med offeret, men felles var at overgrepet stort sett ble utført av noen barnet har tillit til.

Konsekvensene av dette er at vi får barn som vil slite både psykiske og fysiske inntil de får profesjonell hjelp til å bearbeide disse opplevelsene. De mest fremtredende symptomer er at de av ulik grunn ikke klarer å utvikle gode relasjoner med andre og livet deres preges av en vanvittig ensomhetsfølelse. De mister både tillitspersoner og tilhørigheten til menneskene de omgås. Dette igjen gjør at mange kan slite med mye depresjon og angst.

Som regel har dette rot i det nevnte og at de klandrer seg selv for det som har skjedd. Det er veldig vanlig at de går med en konstant frykt for at noe skal bli avslørt. I de fleste tilfeller har overgriperen også fortalt offeret at om de noen gang forteller noe, så vil så og slik skje med dem eller at dette vil ta livet av den eller den om de får vite noe. Mange av barna kan bli veldig utagerende og bli sett på som problembarn overalt eller innadvendte og usynlige. De hyppigste psykosomatiske plagene hos disse barna er magesmerter, hodepine, migrene og urinveisinfeksjoner. Veldig mange utvikler også søvn – og spiseforstyrrelser, som anoreksi og bullemi, og de fleste får store konsentrasjonsproblemer. Noen av disse igjen finner hjelp i selvsikading og rusmisbruk. Som voksne kan de bli tidlig uføre på grunn av psykosomatisk sykdom, de kan også bli svingdørspasienter i psykiatrien og/eller rusinstitusjoner og noen blir gjengangere i fengsel

Foreleseren fortalte oss inngående om hvordan overgriperen gikk fram og hvilke araer de er å finne. De er overalt hvor man i utgangspunktet har tillit til personene. De er i barnehager, skoler, kirker, speideren, praktikanter, leger, barnehjem og ikke minst i eget hus. Overgripere vil man altså kunne støte på ett eller annet sted, det være seg gamle mennesker som litt eldre eller nært jevngamle med offeret. Av disse grunnene er derfor viktig at barn læreres tidlig opp i hvilke kroppsdeler de alene bestemmer over og hvor langt andre kan komme nær kroppen deres og at de skal forlate mennesker som overskrider dette og fortelle det til en voksen. Det er også viktig å lære barn til å lytte på magesfølelsen når de står overfor noe som føles ekkelt og vanskelig. Dette er ting som måtte repeteres mange ganger. Barna må også læres til å vite forskjellen på hva som er gode og dårlige hemmeligheter slik at de ikke skal gå med vonde ting alene. Overgripere forlanger jo at de aldri må si noe og det er denne tausheten som er ødeleggende for barnet og deres utvikling.

Foreldre må også være enda mer på vakt når det gjelder internett. Mange barn og unge som er mye alene bruker nettet for å ha kontakt med venner eller finne nye venner. Overgripere presenterer seg som like unge som dem og siden får dem til å fortelle mye om seg selv og til sist klarer de å få til et møte. Ettersom den unge da som regel har fortalt mye om seg selv før møtet har overgriperen allerede et overtak på dem. Dette overtaket gjør at overgriperen kan på en indirekte eller dirkete måte uttrykke at de vil fortelle familien alt de vet om offeret om de sier noe om møtet. Foreleseren fortalte også at svært unge kommer seg inn på pornosteder på nettet og ser alt fra myk porno til SM. De har ingen mulighet til å forstå konsekvensene at det de ser og dessverre forsøker de det de ser ut på unge forsvarløse som de finner igjennom chattekanaler. Ofte er det disse som blir unge overgripere. Derfor bør barn og unge læres veldig tidlig opp at de aldri skal oppgi telefonnummer, adresse og emailadresse til noen nye venner på chatten.

Sigríður Björnsdóttir holder kurs for alle yrkesgrupper som jobber med barn og unge slik at de får gode verktøy i å forebygge overgrep. Hun fortalte at alle slike steder skulle ha en egen rutine i forhold til å handtere mistanker om overgrep mot barn. Det skulle være jevnlig seminarer på slike arbeidsplasser hvor dette var tema slik at overgriperen er klar over at personalet læres opp til å avsløre dem. Og i denne forbindelsen mente hun at vi kunne bruke mistenksomheten vår som et viktig verktøy og være ekstra våken når den tentes.

På dette kurset var det mange sosionomer, barnevernpedagoger, veiledere for unge fra 14 år, helsestasjoner, skolelegekontor, Elevrådsrepresentanter ungdomskole og vidregående, lærere, organisasjonen Mother of the world, representant for et internasjonalt senter for kvinner i Ukraina, Rikspolisstyrelsen, Junis, IOGT-NTO, Svenske Barnmorskeforbundet, samt Else og meg fra Retretten i Norge

Så mine tanker rundt dette er at våre barn er verdens barn og at vi alle har et ansvar. Sigrídur oppfordret oss i benytte det verktøyet vi alle voksne sitter med: din samvittighet, din valgmulighet, din styrke og din medfølelse. Dette er verktøy som kan bidra til at færre barn blir offer for seksuelle overgrep eller bli værende i overgriperens klør

Les mer om kurset på .
www.darknesstoligh.org